

Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra un profesionālās izglītības sistēmas reforma

Izglītības un zinātnes ministrija

Ilze Brante

Profesionālās izglītības un vispārējās izglītības departamenta
direktora vietniece – Profesionālās izglītības nodaļas vadītāja

2011.gada 27.aprīlis

Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra mūžizglītībai ir viens no lielākajiem panākumiem izglītības jomā.

Jaunā Eiropas stratēģija „Eiropa 2020” kā vienu no valsts uzdevumiem izvirza izglītības sistēmu atvērtības un nozīmes palielināšanu, veidojot nacionālās kvalifikāciju sistēmas un labāk nodrošinot mācību rezultātu atbilstību darba tirgus vajadzībām.

Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra - Nacionālā kvalifikāciju ietvarstruktūra ir instruments, lai:

nodrošinātu – mūžizglītību;

- prasmju atzīšanu un salīdzināmību;
- zināšanu, prasmju un profesionālo kompetenču izteikšanu sasniedzamos mācību rezultātos un kredītpunktos;
- kredītpunktu pārņemšanu pa profesijām, izglītības veidiem un izglītības pakāpēm;

sekmētu – mobilitāti;

- nodarbinātību;

radītu iespēju – apliecināt ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences un iegūt profesionālo kvalifikāciju;

veicinātu – izglītības sistēmas modernizāciju.

Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra - Nacionālā kvalifikāciju ietvarstruktūra:

- ir efektīvs līdzeklis sadarbībai starp izglītības pasauli un darba pasauli;
- sekmē mācīšanos, mācību rezultātu pārņemšanu un ļauj sekot līdzi katras personas izglītības progresam.

Nacionālās programmas projekts

“Vienotas metodikas izstrāde profesionālās izglītības kvalitātes paaugstināšanai un sociālo partneru iesaistei un izglītošanai”:

- 6 metodiku sistēma;
- Metodiskais materiāls sociālo partneru izglītošanai;
- Mehānisms sociālo partneru iesaistei profesionālās izglītības kvalitātes paaugstināšanai.

Koncepcija „Profesionālās izglītības pievilcības paaugstināšana un sociālo partneru līdzdalība izglītības kvalitātes nodrošināšanā”, apstiprināta ar 2009.gada 16.septembra Ministru kabineta rīkojumu Nr. 629, profesionālās izglītības prestiža, konkurētspējas un atbilstības darba tirgus prasībām nodrošināšanai.

Jauns Profesionālās izglītības likumprojekts – 2012.gada 1.augusts.

EKI (NKI) - nozaru izpēte, nosakot:

- **pamatprofesijas**   - **profesijas standarts (kredītpunkti)**
- **saistītās profesijas**   - **kvalifikācijas pamatprasības
(kredītpunkti)**
- **specializācijas**   - **kvalifikācijas pamatprasības
(kredītpunkti)**

Izglītības programmas :

- moduļu veidā;**
- radīta iespēja vienas izglītības programmas ietvaros iegūt vienu vai vairākas profesionālās kvalifikācijas.**

Kvalifikācijas eksāmens - mācību rezultāts atbilstoši profesijas standartam vai kvalifikācijas prasībām saistītajās profesijās vai specializācijās , izteikts kredītpunktos:

- pēc apgūtas formālās izglītības programmas ;**
- ārpus formālās izglītības sistēmas apgūta profesionālā kompetence.**

Sociālais dialogs – vienošanās ar nacionāla līmeņa sociālajiem partneriem Latvijas Darba devēju konfederāciju un nozaru asociācijām, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību un nozaru arodbiedrībām par kopēju saskaņotu rīcību un atbildība profesionālās izglītības kvalitātes nodrošināšanā.

ESF darbības programmas “Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma
**1.2.1.1.1.apakšaktivitātes “Nozaru kvalifikāciju sistēmas izveide un
profesionālās izglītības pārstrukturizācija” projekts**

**ar mērķi izveidot pastāvīgi strādājošu, kvalitatīvu un tautsaimniecības
nozaru attīstības vajadzībām atbilstošu profesionālās izglītības satura
nodrošināšanas sistēmu.**

Projektu īsteno Valsts izglītības attīstības aģentūra sadarbībā ar:

- Latvijas Darba devēju konfederāciju**
- Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību**
- Valsts izglītības satura centru**
- Izglītības kvalitātes valsts dienestu**

I.

Tiek noteiktas 12 nozares, kurām tiek veikta nozaru izpēte, veidotas nozares kvalifikāciju struktūras;

Veikta nozaru izpēte, noteiktas pamatprofesijas, saistītās profesijas un specializācijas, strukturējot tās pa profesionālās kvalifikācijas līmeņiem;

Izveidotas nozaru kvalifikāciju struktūras.

II.

Tiek noteiktas nozares, kurām tiks veidotas Nozaru ekspertu padomes;

Izstrādāts Nozaru ekspertu padomes paraugnolikums;

Izveidotas Nozaru ekspertu padomes.

16.02.2011. Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomē (PINTSA) ir **saskaņota projektā pētāmo nozaru saraksts**

2011.gadā plānots izpētīt nozares:

- 1. Pārtikas rūpniecība, lauksaimniecība;**
- 2. Kokrūpniecība (mežsaimniecība, kokapstrāde);**
- 3. Būvniecība;**
- 4. Metālapstrāde, mašīnbūve, mašīnzinības;**
- 5. Ķīmiskā rūpniecība un tās saskarnozares;**
- 6. Enerģētika;**
- 7. Tekstilizstrādājumu, apģērbu, ādas un ādas izstrādājumu ražošana;**
- 8. Tūrisms, skaistumkopšana.**

2012. gadā plānots izpētīt nozares:

9. Elektronisko un optisko iekārtu ražošana, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas;

10. Transports un loģistika;

11. Poligrāfija un izdevējdarbība, papīra un papīra izstrādājumu ražošana, datordizains;

12. Uzņēmējdarbība, finanses, grāmatvedība, administrēšana, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība.

Pamatojoties uz nozaru izpētes rezultātiem, tiek izstrādāti vai pilnveidoti 80 profesiju standarti pamatprofesijām;

Tiek izstrādātas saistīto profesiju un specializāciju kvalifikācijas pamatprasības;

Tiek noteiktas profesionālās kvalifikācijas, kurām izstrādās profesionālās izglītības programmas;

Tiek izstrādātas 20 sākotnējās profesionālās izglītības programmas un 35 profesionālās tālākizglītības programmas ar moduļu pieeju.

Jautājumi, kuriem jāpievērš uzmanība:

1. Nozares izpēte: pamatprofesiju, saistīto profesiju un specializāciju definēšana. Katra nozare ir atšķirīga. Katrai nozarei ir sava atšķirīga profesiju karte.

Jārada vienots un saskaņots viedoklis un izpratne par saistītajām profesijām un specializācijām. Rūpīgi jāiedziļinās definīcijās. Vai nav jāpilnveido, jāpapildina?

Jāveido vienots formāts saistīto profesiju un specializāciju kvalifikācijas pamatprasībām.

Jāveido saistīto profesiju un specializāciju kvalifikācijas pamatprasību valstiskas atzīšanas sistēma.

2. Nacionālajai kvalifikāciju ietvarstruktūrai jāietver:

- sākotnējā profesionālā izglītība;**
- profesionālā tālākizglītība;**
- amatniecība.**

3. Nozaru izpētē, profesiju standartu izstrādē.... visām Nozaru ekspertu padomēm cieši jāsadarbojas, lai nonāktu pie vienota un saskaņota rezultāta.

4. Mēs virzāmies uz to, lai profesionālās izglītības iestādē iegūtu profesionālo izglītību. Profesionālo kvalifikāciju piešķir nozare.

Pateicos kolēģiem par sadarbību un atbalstu!
**Kopējā sadarbībā un saskaņotā rīcībā sekmēsim profesionālās izglītības
attīstību un pilnveidi!**

Paldies!